

# Beleidskompasformulier voor internetconsultatie

## Instructie voor gebruik:

*Dit is het formulier voor de beantwoording van de Beleidskompasvragen ten behoeve van internetconsultatie. Per 29 maart 2023 worden bij nieuwe internetconsultaties de antwoorden op de vragen van het Beleidskompas gepubliceerd. Let op dat dit formulier op enkele punten afwijkt van het reguliere Beleidskompasformulier, aangezien dit formulier terugblikkt op de stappen voorafgaand aan de consultatie.*

*Alle tekstvakken in het formulier dienen te worden ingevuld en vragen mogen niet worden verwijderd. Indien het voorstel een technische wijziging betreft of om een andere reden beleidsarm is, kan bij de vragen die niet van toepassing zijn worden volstaan met het invullen van "n.v.t."*

*Verwijder de cursief gedrukte tekst na beantwoording van de vragen.*

## Titel:

(Vul hier de publicatietitel van de internetconsultatie in)

Wijziging van de Regeling langdurige zorg (Rlz) in verband met meer zorg bij coördinatieactiviteiten in het kader van de levenslooppaanpak.

## ∞ Wie zijn belanghebbenden en waarom?

[Toelichting](#)

## Hulpvragen

- Wie zijn direct of indirect belanghebbenden bij het betreffende vraagstuk?

Belanghebbenden zijn:

- Zorgmijdende en fors overlastgevende personen van 18 jaar en ouder die potentieel gevaarlijk gedrag vertonen als gevolg van een psychische aandoening, een verstandelijke beperking, een verslaving of hersenletsel.
- Levensloopcoördinatoren en -zorgaanbieders, de NLggz, Vereniging Gehandicaptenzorg Nederland, Zorgverzekeraars Nederland en de Nederlandse Zorgautoriteit.
- Partijen verenigd in Zorg- en Veiligheidshuizen, zoals gemeenten, politie en huisvestingsorganisaties.

- Wie beschikken er over relevante kennis over en ervaring met het vraagstuk?

De levensloopambassadeurs, -coördinatoren, -zorgaanbieders, zorgverzekeraars, zorgkantoren, DJI, Zorginstituut Nederland en de NZa.

- Op welke wijze zijn belanghebbenden tot nu toe in de verschillende fasen van het beleidstraject betrokken?

- Belanghebbenden hebben aan VWS en J&V gevraagd om een werkbaar structurele regeling te treffen voor de coördinerende activiteiten in het kader van de levenslooppaanpak. (o.a. via de Brandbrief ontbreken van financiering zorgt voor risico op stop uitvoering Levenslooppaanpak, 25 januari 2022).
- Het Zorginstituut Nederland heeft een duiding uitgebracht.
- Na voorstel van VWS hebben betrokken partijen aangegeven dat het werkbaar is om de extra zorg voor cliënten die zijn geïnccludeerd voor de levenslooppaanpak en die beschikken over een Wlz-indicatie plaats te laten vinden via de Wet langdurige zorg (Wlz). Voor cliënten die niet beschikken over een Wlz-indicatie, wordt gekeken op welke wijze dit via het gemeentelijk domein kan worden vormgegeven.
- VWS heeft partijen betrokken bij de voorgestelde aanpassing door het bespreken van oplossingsrichtingen en organiseren van diverse overleggen met de levensloopambassadeurs, de NLggz, ZN en de NZa.
- Tevens is hier contact over geweest met DJI en het ministerie van J&V.

## 1. Wat is het probleem?

[Toelichting](#)

### Hulpvragen

a) Wat is het probleem?

Het probleem is dat de huidige wet- en regelgeving onvoldoende tegemoet kan komen aan de behoefte aan extra hulp ten bate van de stabilisatie van cliënten met een Wlz-indicatie die voor de levenslooppaanpak zijn geïnccludeerd én de waarborging van de veiligheid van de samenleving. Deze cliënten hebben momenteel dezelfde aanspraak op Wlz-zorg als Wlz-clieënten die niet zijn geïnccludeerd in de levenslooppaanpak.

De essentie van de levenslooppaanpak is de beschikbaarheid van een levensloopcoördinator die zich langdurig verbindt aan de cliënt en het gehele zorgtraject coördineert. De levenslooppaanpak\* is een essentieel aanbod voor een groep zeer complexe cliënten met een ernstig en blijvend forensisch risico in combinatie met ernstige psychiatrische problematiek, een verstandelijke beperking of hersenletsel.

\*zie voor meer informatie over de levenslooppaanpak: [www.levenslooppaanpak.nl](http://www.levenslooppaanpak.nl).

b) Wat zijn de oorzaken van het probleem?

De Ketenveldnorm levensloopfunctie en beveiligde intensieve zorg is ontwikkeld na de inwerkingtreding van de Wlz. Er is destijds derhalve geen rekening gehouden met de extra behoefte van personen die voor de levenslooppaanpak zijn geïnccludeerd en een Wlz-indicatie hebben. Ook is pas gaandeweg gebleken dat een substantieel deel van de geïnccludeerden voldoet aan de huidige toegangscriteria voor de Wlz. De levenslooppaanpak richt zich op een ingewikkelde, zorgmijdende en risicovolle doelgroep die zich daarbovenop ook nog veelvuldig over verschillende (zorg- en veiligheids) stelsels heen bewegen, met elk hun eigen financieringsstromen. De noodzakelijke hulp voor deze doelgroep vraagt om coördinerende activiteiten die, zonder aanpassing van de Regeling langdurige zorg (Rlz) niet voor een zelfstandige vergoeding in aanmerking komen.

c) Wat is de omvang van het probleem?

In 2024 zijn in totaal 602 personen geïnccludeerd voor de levenslooppaanpak, waarvan naar schatting circa 220 personen een Wlz-indicatie hebben.

d) Wat is het huidige beleid en wat heeft de evaluatie opgeleverd?

In juli 2022 heeft het Zorginstituut Nederland, mede op verzoek van de NZa, een duiding uitgebracht over de situaties waarin de coördinatieactiviteiten voor de levensloopaanpak ten laste van de Zorgverzekeringswet (Zvw), de Wet forensische zorg (Wfz), de Wet langdurige Zorg (Wlz) en de Wet maatschappelijke ondersteuning 2015 (Wmo 2015) kunnen worden gebracht.

Om de bekostiging van de coördinatieactiviteiten van de levensloopaanpak mogelijk te maken, is er bij de invoering daarvan een tijdelijke gefragmenteerde structuur opgesteld waar afspraken over gemaakt zijn met partijen. Deze tijdelijke structuur is verlengd tot eind van 2025 in afwachting van een meer structurele vormgeving.

Er is geen evaluatie uitgevoerd over de tijdelijke vormgeving. Wel hebben partijen diverse malen aangedrongen bij VWS en JenV op een meer structurele vormgeving. VWS en JenV hebben in 2024, naar aanleiding van een rapport van Andersson Elffers Felix, besloten dat de structurele regeling via VWS wordt vormgegeven.

Omdat het te complex en bewerkelijk bleek om coördinatieactiviteiten van de levensloopaanpak te financieren binnen de huidige kaders van het stelsel, is gekozen voor de optie die het beste aansluit bij de huidige wettelijke kaders. De financiering en bekostiging van de levensloopaanpak voor cliënten die beschikken over een Wlz-indicatie zal daarom plaatsvinden via de Wlz, middels wijziging van de Rlz. Voor cliënten die niet beschikken over een Wlz-indicatie, wordt gekeken op welke wijze dit via het gemeentelijk domein kan worden vormgegeven.

De voorliggende regeling heeft alleen betrekking op de extra hulp aan geïnccludeerde cliënten die beschikken over een Wlz-indicatie.

- e) Wat gebeurt er als de overheid niets doet (Nuloptie)? Wat rechtvaardigt overheidsinterventie?

De huidige tijdelijke afspraken lopen af aan het einde van 2025. Dat betekent dat als de overheid niets doet, de coördinatiefunctie van de levensloopaanpak geen plaats heeft in het zorgstelsel en die hulp niet bekostigd kan worden. Daarmee komt het voortbestaan van de levensloopaanpak in gevaar. Dit is zeer ongewenst.

## 2. Wat is het beoogde doel?

[Toelichting](#)

### Hulpvragen

- a) Wat zijn de beleidsdoelen?

Het doel is om zorgkantoren de mogelijkheid te geven om meer zorg toe te kennen aan Wlz-cliënten die zijn aangemeld voor en toegelaten (geïnccludeerd) tot de levensloopaanpak. Voor deze cliënten zijn op grond van de afspraken in de levensloopaanpak immers extra inspanningen nodig ten opzichte van cliënten met dezelfde Wlz-indicatie die niet onder de doelgroep van de levensloopaanpak vallen. Hierbij is het van belang dat de aanspraak op deze extra zorg onafhankelijk is van de verzilvering van de Wlz-indicatie.

- b) Aan welke [duurzame ontwikkelingsdoelen \(sustainable development goals, SDG's\)](#) en [brede welvaartsuitkomsten](#) dragen de doelen bij?

3 goede gezondheid en welzijn en  
16 vrede, justitie en sterke publieke diensten

### 3. Wat zijn opties om het doel te realiseren?

[Toelichting](#)

#### Hulpvragen

- a) Wat zijn kansrijke aangrijpingspunten om het doel te realiseren?

Aangrijpingspunt om het doel te realiseren is om de levenslooppaanpak een plek te geven in het zorgstelsel. Door een zorgaanspraak te regelen, ontstaat de mogelijkheid voor zorgkantoren om met levenslooppaanbieders afspraken te maken over de coördinatieactiviteiten van de levenslooppaanpak voor mensen met een Wlz-indicatie. Door dit expliciet in de Rlz te benoemen, ontstaat tevens een basis voor de NZa om een prestatie vast te stellen waarmee het zorgkantoor de hulp bij de gecontracteerde aanbieder kan inkopen.

- b) Wat zijn, gegeven de aangrijpingspunten, kansrijke beleidsopties?

Kansrijke beleidsopties zijn om (1) in de Rlz te expliciteren dat deze cliënten aanspraak hebben op coördinerende activiteiten die voorzien in hun behoefte aan meer zorg, en (2) de NZa te verzoeken om naar aanleiding van de toevoegde aanspraak op meer zorg een beleidsregel op te stellen, zodat zorgkantoren met levenslooppaanbieders afspraken kunnen maken en deze aanbieders de coördinerende activiteiten kunnen declareren.

- c) Wat is de [beleidstheorie \(doelenboom\)](#) per kansrijke beleidsoptie?

Een beperkte aanpassing van de regelgeving is nodig om een basis te creëren om te kunnen voorzien in de extra behoefte van geïnccludeerden in de levenslooppaanpak met een Wlz-indicatie. Gebleken is dat dit de enige optie is voor een werkbare en uitvoerbare oplossing van het bovengenoemde probleem.

### 4. Wat zijn de gevolgen van de opties?

[Toelichting](#)

#### Hulpvragen

- a) Wat zijn de verwachte gevolgen per beleidsoptie?

Met de voorgestelde aanpassing wordt recht gedaan aan de extra behoefte van geïnccludeerden met een Wlz-indicatie. Het gevolg van het creëren van de aanspraak op Wlz- meer zorg, is dat de bekostiging van de coördinatiefunctie van de levenslooppaanpak mogelijk wordt gemaakt voor geïnccludeerden met een Wlz-indicatie op een manier zoals met partijen is besproken.

- b) Welke [verplichte toetsen](#) zijn van toepassing en wat zijn daarvan de uitkomsten (voor zover bekend)?

Bij het ATR is een adviesvraag ingediend over de regeldrukgevolgen. Het ATR heeft daar nog niet over beslist.

Gezien de simultane werkwijze, directe betrokkenheid bij voorliggende aanpassing en de marginale wijziging, is er geen UHT bij de NZa en ZN uitgezet, hetgeen is besproken met de NZa en ZN.

# Wat is de voorkeursoptie?

[Toelichting](#)

## Hulpvragen

a) Wat is het voorstel?

De RIz aanpassen, zodat aparte bekostiging mogelijk wordt voor de extra coördinatieactiviteiten die gericht zijn op het waarborgen van voorwaarden voor de veiligheid van de Wlz-cliënt zelf, diens persoonlijk netwerk en de samenleving.

b) Hoe houdt het voorstel rekening met:

- [doeltreffendheid](#) en [doelmatigheid](#);
- uitvoerbaarheid voor alle relevante partijen (inclusief [doenvermogen](#), [regeldruk](#) en [handhaving](#));
- brede maatschappelijke impact?

Ja, het voorstel is besproken met personen die dichtbij de praktijk staan, zodat er een oplossing kon worden gevonden die zo goed mogelijk werkbaar is voor alle partijen. De voorgestelde wijziging van de zorgaanspraak van geïnccludeerden met een Wlz-indicatie maakt het mogelijk dat de coördinatieactiviteiten van de levenslooppaanpak voor mensen met een Wlz-indicatie op adequate wijze bekostigd kunnen worden. Inzet is daarbij om de administratieve lasten tot een minimum te beperken.

c) Wat zijn de risico's en onzekerheden van dit voorstel?

Voor een rechtmatige uitvoering is van belang dat zorgkantoren kunnen verifiëren of de persoon in kwestie daadwerkelijk is geïnccludeerd voor de levenslooppaanpak. Deze informatie wordt niet gewisseld via het iWlz-berichtenverkeer, maar relevante informatie wordt uiteraard wel vastgelegd in het dossier bij de aanbieder van de levensloopbegeleiding die prestaties declareert bij het zorgkantoor.

d) Hoe ziet de voorgenomen [monitoring en evaluatie](#) eruit?

Gezien de beperkte aantallen, volstaat het om vinger aan de pols te houden. Zodra blijkt dat het om grotere aantallen gaat dan logischerwijs te verwachten is, is het logisch om na te gaan wat de oorzaak daarvan is. Doordat de NZa hier een aparte prestatie voor opstelt, is dit ook eenvoudig te monitoren.